

75 Jaar later: Zijn we echt bevrijd?

Het is een mooi gezicht: al die Nederlandse en Amerikaanse vlaggen, wapperend in de straten van Zuid-Limburg en op tal van andere plaatsen. Het is zelfs ontroerend, omdat je ook als je behoort tot een heel andere generatie, de vreugde en de emotie voelt van mensen die weten dat de bevrijding gekomen is. Zelfs de tank in de voortuin van de kerk in Mariadorp-Eijsden, iets dat je normaal misschien zelfs aanstootgevend zou vinden, werd nu tot een symbool van herkregen vrijheid en daarmee van iets dat helemaal goed is. De graven van de Amerikaanse begraafplaats in Margraten zijn vol dankbaarheid van bloemen voorzien. Iedereen weet: die oorlog willen we nooit meer en de vrijheid is iets om heel zorgvuldig mee om te gaan.

Dit jaar brengt het bevrijdingsjubileum het moment van de daadwerkelijke bevrijding zoveel jaar geleden dichterbij. Toen werden we bevrijd van de bezetter, en ging het om het recht om vrij in een eigen land te leven, zonder tirannie en vreemde overheersing. Vandaag realiseren we ons dat die vrijheid kostbaar is, maar tegelijk zoveel meer betekent dan alleen maar bevrijd zijn van onderdrukking. Waar zijn we eigenlijk van bevrijd in al die jaren? Het lijkt niet waarschijnlijk dat in onze streken een dergelijke machtsstrijd tussen landen nog eens voor zal komen. Daarvoor zijn er teveel verdragen gesloten en afspraken gemaakt, met de NAVO als robuuste waarborg. Tegelijkertijd zijn er nu dreigingen op mondiaal niveau en kan het gevaar van een onvrije wereld vooral ook van verder weg komen dan van buurlanden.

Daar hebben we zelf natuurlijk weinig invloed op en misschien moeten we er daarom ook maar niet teveel bij stilstaan. Voor ons eigen leven is het vooral belangrijk dat we de vrijheid zelf ook waar maken in verdraagzaamheid en naastenliefde. In een oorlog zijn dat de waarden die in de verdrukking komen, maar juist als bevrijde mensen mogen we de ruimte voelen om ze helemaal uit te leven. Dat is dan ook echte vrede: door verdraagzaamheid en naastenliefde krijgt iedereen de ruimte om zich te ontwikkelen en het beste van zichzelf te geven. Wie zo in het leven staat, die draagt ook vandaag bij aan een duurzame vrede. Op welke manier zouden we beter onze bevrijders van 75 jaar geleden kunnen eren?

Bij alle feesten die we dit jaar terecht vieren na 75 jaar bevrijding, kunnen we ons afvragen of we wel daadwerkelijk die vrijheid waar maken.

De vraag is natuurlijk of mensen vandaag de dag die waarden kunnen vasthouden. Op tal van gebieden is er zoveel onverdraagzaamheid en liefdeloosheid. Hoe vaak zoeken mensen niet hun eigen persoonlijke voordeel, in plaats van het goed van de gemeenschap of de maatschappij? Haat en discriminatie zijn geen begrippen waarvan alleen onze grootouders ons nog kunnen vertellen wat het zijn. Ze zijn aan de orde van de dag. Er is zoveel wantrouwen tegenover buitenlanders of vreemdelingen, verkeersruzies leiden zelfs tot doden en hulpverleners wordt het werken onmogelijk gemaakt. Ook de discussies op Facebook en Twitter zijn vaker verre van vredelievend. Bij alle feesten die we dit jaar terecht vieren na 75 jaar bevrijding, kunnen we ons dus afvragen of we wel daadwerkelijk die vrijheid waar maken. Zijn we wel echt bevrijd?

Vol overtuiging vieren mensen in het hele land in de komende maanden de bevrijding. Dat zijn indrukwekkende feesten waarbij iedereen voelt: zo'n tijd als toen mag nooit meer terugkomen. Laten we geen kans geven aan welke onverdraagzaamheid, tegenstellingen of liefdeloosheid dan ook, om opnieuw in onze samenleving de kop op te steken. Dan werken we zelf mee aan het bewaren van die vrijheid, die zo duur bevochten werd door onze bevrijders. Amerikaanse vlaggen uithangen of de graven van geallieerden eren is een zeer waardevol teken, maar hun offer wordt pas echt geëerd als we zelf zorgen dat we die vrijheid waard blijven.

Dr. Lambert Hendriks

moraaltheoloog en rector van het grootseminarie Rolduc

(c) Foto: Jean-Pierre Geusens